Limbi în contact. Româna – spaniola – catalana în mediul şcolar al imigranţilor din Spania

Josep Cristià LINARES BAYO
Ioana Carmen JIEANU

0. În ultimii ani s-au observat mai multe fenomene sociale de mare importanţă pentru întreaga umanitate, printre care se numără şi fenomenul migraţional. S-a demonstrat că, în lume, sunt între 125 şi 130 de milioane de imigranţi, adică 2% din populaţie la nivel mondial, ţinându-se cont doar de imigranţii originali şi nu şi de descendenţii acestora, cei născuţi în ţările de destinaţie (Aguinaga Roustan 1999: 34).

Studierea fenomenului migraţiei a intrat în atenţia cercetătorilor din domenii diverse (sociologie, demografie, geografie, economie, politică, istorie, lingvistică) de multă vreme, fiecare dezbătându-l din perspective diferite, analizând motivele care i-au determinat pe oameni să emigreze şi efectele pe care migraţia le-a avut asupra societăţii, din punct de vedere politic, economic, cultural, religios şi lingvistic. „Migraţia sau mobilitatea teritorială a populaţiei nu se reduce doar la deplasări în spaţiu, ci este un proces mult mai complex care aduce în ecuaţie mai multe elemente şi care generează un spectru larg de efecte" (Lupu 2009: 5). Schimbările produse sunt observate atât în ţările de origine ale imigranţilor, cât şi în ţările de destinaţie ale emigranţilor.

Migraţia din România şi din celelalte ţări din Europa de Est a constituit o noutate, în raport cu migraţia tradiţională din Africa şi America Latină. Valul migrator est-european a fost observat, în special, în ultimii 20 de ani, fiind o consecinţă directă a mai multor factori economici, politici, culturali, istorici.

Pentru Spania, fenomenul imigraţional este, de asemenea, nou. Începând cu 1991, Spania s-a confruntat cu un proces continuu de schimbare socială, determinat de venirea unui număr semnificativ de imigranţi, care, în câţiva ani au produs schimbări considerabile în demografia Peninsulei Iberice. Astfel, Spania, care, cu puţini ani înainte, exporta mână de lucru în străinătate, s-a transformat într-o ţară receptoare de muncitori străini, în consecinţă, într-o ţară deschisă imigraţiei (Castles, Miler: 1998). Bineînţeles, acest flux migraţional a fost observat şi în celelalte ţări dezvoltate ale Uniunii Europene, însă, în lucrarea de faţă, vom aborda doar migraţia în Spania şi efectele acesteia asupra felului de a se exprima al elevilor români de aici.

La începutul anilor 1994-1995, numărul emigranţilor români în toată lumea este de aproximativ un milion de persoane, dintre care, în Spania ajung 30.000 de oameni cu permis de rezidenţă sau de muncă. Începând cu anul 2001, numărul

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

românilor din Spania a crescut vertiginos. Conform actelor elaborate de INE[1] se estimează că numărul românilor din Spania a ajuns la începutul anilor 2007 la 879521, devenind la 1 ianuarie 2008 comunitatea cu cel mai mare număr de imigranți din Spania. Din 2008 până în 2010, numărul românilor din Spania scade (unii dintre românii rămaşi fără loc de muncă, din cauza crizei economice decid să se întoarcă în țară), ajungând ca la 1 ianuarie 2010 să trăiască în Spania 829.715 de români.

Românii din Castellón provin din mai multe regiuni din România, predominanți fiind cei din județele Dîmbovița (Târgovişte) şi din Prahova (Ploieşti). Populația română din Castellón este formată în mare parte din tineri aflați între 18 şi 39 de ani (55%), numărul de bărbați şi femei este aproape egal (52% bărbați şi 48% femei). Un procent semnificativ, 11% din comunitatea de români din Castellón, este alcătuit din copii sub zece ani, dintre care 5% sunt născuți în Spania.

1. Principalul obiectiv al cercetării de față este de a demonstra că modul de exprimare în limba română al elevilor din Castellón de la Plana este influențat de folosirea alternativă a celorlalte două idiomuri – spaniola şi catalana – atât la nivel lexical, cât şi la nivel fonetic şi morfologic. Concluziile noastre vor arăta, de asemenea, cum deprinderea scrisului în limba maternă influențează scrisul în spaniolă şi catalană.

2. Articolul de față se bazează pe culegerea şi analiza unui corpus de texte, alcătuit din relatări ale elevilor români care trăiesc în Spania (în provincia Castellón) şi din compunerile acestora în limbile catalană, spaniolă şi română. Înregistrările au fost făcute în Spania, în oraşul Castellón de la Plana, în timpul programului, în colegiile şi universitatea unde aceştia învață, sau, în mediul familial.

Înregistrarea faptelor de limbă s-a realizat după ce, în prealabil, se stabiliseră contacte cu o serie de reprezentanți ai comunității române din Castellón. Ancheta s-a desfăşurat pe teren (februarie 2009), implicând deplasarea noastră în mediul a cărui vorbire am cercetat-o. Pentru înregistrarea cât mai obiectivă a materialului lingvistic, s-au folosit aparate moderne: camere video, reportofoane.

Interviurile au fost, inițial, individuale, fiecare dintre subiecți a răspuns la o serie de întrebări legate de vârstă, şcoală, profesori, familie, societatea spaniolă, pasiuni, prieteni, petrecerea timpului liber, obiceiuri. În a doua etapă a anchetei, subiecții, împreună cu anchetatorii, au luat parte la o serie de discuții pe diverse teme. În plus, fiecare dintre ei a scris o compunere, pe o temă la alegere, pentru a putea fi analizat şi felul în care se exprimă în scris în limba română.

Pentru analiza influenței limbii române asupra limbii catalane, respectiv asupra spaniolei, au fost cercetate, pe parcursul a doi ani de zile, compuneri ale elevilor români, precum şi felul de a se exprima în cadrul orelor de catalană, spaniolă, dirigenție şi în timpul orelor de pregătire suplimentară - *refuerzo*.

3. Lotul de subiecți este alcătuit din 15 elevi: doi dintre ei sunt la grădiniță şi au 3, respectiv 4 ani, s-au născut în Spania şi încearcă să comunice în cele trei

[1] Instituto Nacional de Estadística (Institutul Național de Statistică).

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

idiomuri supuse discuţiei; alţi doi subiecţi sunt în şcoala primară şi au 8 şi 10 ani; nouă au vârste cuprinse între 14 şi 17 ani şi sunt în şcoala generală (secundo de ESO, echivalentul clasei a X-a din sistemul educaţional românesc), iar doi au 19 şi 20 de ani şi sunt studenţi la Universitatea Jaume I din Castellón.

4. Interferenţa limbii române cu spaniola şi catalana se poate încadra în problematica contactelor dintre limbi. Mediul şcolar din Castellón de la Plana este reprezentativ pentru o astfel de analiză, deoarece, în cadrul aceleiaşi clase, pe lângă catalană şi spaniolă – limbi folosite în predare – se întâlnesc şi alte limbi: limbile materne ale elevilor imigranţi (română, bulgară, albaneză, arabă, chineză).

Interferenţele lingvistice, ca rezultat al contactelor socio-culturale, produc diverse modificări în sistemul limbii aflat în continuă evoluţie, reconstrucţie. Aceste modificări determinate de influenţa unei limbi asupra alteia constau în împrumuturi de cuvinte sau de unităţi frazeologice, adaptate sau neadaptate, calcuri lingvistice. Considerăm că „două limbi sunt în contact dacă sunt folosite alternativ de aceleaşi persoane" (Weinreich 1964: 1).[2] Interferenţa limbilor poate fi observată în orice loc în care există limbi diferite, pe acelaşi teritoriu sau pe teritorii învecinate.

5. Dreptul la educaţie al tuturor copiilor datează din 1948 - Declaraţia Drepturilor Omului - şi se concretizează în Convenţia privind Drepturile Copilului (ONU 1989), în care se insistă asupra faptului că dreptul la educaţie include învăţământul primar obligatoriu şi gratuit pentru toţi şi accesul tuturor copiilor la învăţământul general şi profesional.

În acord cu drepturile copiilor, copiii imigranţilor din Spania sunt primiţi în şcoli şi colegii până la vârsta de 16 ani, când se termină învăţământul obligatoriu. Adolescenţii, ai căror părinţi nu au acte, nu se pot înscrie la ciclul superior al liceului sau la universitate.

Multe studii au demonstrat nivelul intelectual superior al imigranţilor: „imigranţii deţin un nivel intelectual superior mediei populaţiei spaniole" (www.elmundo.es). Studiul are la bază datele provenite din Ancheta populaţiei Active[3], care reuneşte răspunsurile românilor cu sau fără acte. Ancheta semnalează că 29% dintre imigranţi deţin un nivel de studii superioare, faţă de 22% din populaţia spaniolă şi 28 % deţin studii secundare (liceul), faţă de 20% dintre spanioli.

În studiile oficiale şi în conferinţele privind migraţia românilor din Spania, se vorbeşte foarte mult de o barieră lingvistică care-i împiedică pe copiii români să se integreze în mediul şcolar spaniol. Trebuie menţionat că această barieră nu se perpetuează în timp mai mult de câteva luni. Datorită asemănărilor lingvistice dintre cele două limbi, orice român reuşeşte să vorbească limba spaniolă în trei luni, suficient pentru a se face înţeles şi pentru a înţelege, la rândul său, ceea ce i se cere. Foarte mulţi, în special fetele, sosesc în Spania, cunoscând o parte din lexicul

[2] „Two or more languages will be said to be in contact if they are used alternatively by the same person".

[3] Encuesta de Pobla ion activa EPA.

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

spaniol, însuşit prin intermediul telenovelelor sau a muzicii spaniole receptate în România.

Importanţa educaţiei pentru toţi copiii imigranţi este majoră, de ea depinde dezvoltarea personalităţii, însuşirea tehnicilor care ulterior le vor permite să opteze pentru o slujbă adecvată şi uşurinţa sau dificultatea integrării în societatea autohtonă.

Pentru elevii români este dificilă trecerea de la studierea materiilor în limba maternă la predarea lor în limba spaniolă sau în catalană. De asemenea, întâlnirea unor idei sociale, culturale noi, faptul că nivelul lor economico-social este scăzut la început îngrădesc rapiditatea integrării în şcoli şi în comunitatea locală. În afara acestui aspect, educaţia copiilor imigranţi deţine o altă funcţie importantă pentru comunitatea românilor, deoarece, prin intermediul ei, părinţii copiilor intră în contact cu anumite aspecte ale culturii spaniole şi acest lucru favorizează integrarea lor.

În plus, se poate spune că şcoala este factorul cel mai propice integrării, ţinând cont de faptul că şcoala poate fi locul interacţionării imigranţilor cu copii spanioli. Dar, pentru a se produce o integrare reală ar trebui să se realizeze unele schimbări în sistemul educaţional, schimbări care să se adapteze diversităţii culturale, iar educaţia să se facă în condiţii de egalitate. O altă problemă este felul în care este tratată diversitatea culturală, deoarece există profesori care nu vor să se implice în proiectele guvernamentale ale integrării.

Există însă foarte multe cazuri în care profesorii, respectiv diriginţii sau învăţătorii, se implică activ în integrarea românilor în mediul şcolar. În primul rând, unui elev nou venit, îi sunt testate cunoştinţele de limbă, dar şi de matematică, fizică, chimie, etc. pentru a putea studia toate materiile cu profesorii claselor în care sunt înscrişi, se fac ore speciale de pregătire, în timpul programului, dar şi în afara lui, pentru însuşirea idiomului. În Castellón se vorbesc alternativ două limbi: spaniola şi catalana. Aşadar, în şcolile din acest oraş, materiile sunt predate alternativ în cele două limbi precizate anterior. Din această cauză, perioada de acomodare a unui elev din ciclul primar sau secundar durează cu aproximaţie un an, în Castellón, spre deosebire de cei înscrişi la şcolile din Madrid, care reuşesc să înveţe spaniola numai în şase luni. Există, însă, cazuri în care elevii români au reuşit să înveţe ambele limbi şi să-şi ia examenele în două, trei sau patru luni. Majoritatea profesorilor susţin ideea că nivelul intelectual al elevilor români este foarte ridicat. Foarte mulţi dintre ei obţin cele mai bune note la matematică, fizică, chimie, limba engleză, limba franceză, unii chiar reuşind să devină liderii claselor lor.

Şcolile în care învaţă elevii români vin în întâmpinarea integrării rapide a familiilor acestora prin organizarea de cursuri de limbă spaniolă gratuite, redactarea unor materiale lingvistice care ajută la învăţarea rapidă a limbii sau a unor materiale bilingve sau plurilingve – româno-spaniole – pentru înlesnirea înţelegerii noilor conţinuturi. Există şi şcoli în care se organizează cursuri de limba română pentru toţi cei care doresc învăţarea acestei limbi, în vederea unei mai bune interacţionări cu populaţia nou venită. La aceste cursuri participă cu precădere profesorii care au, în clasă, elevi români, elevii spanioli care au prieteni români şi persoane care au angajaţi români.

În Castellón, sunt organizate numeroase cursuri de învăţare a limbii spaniole pentru imigranţi, atât de către Ministerul Educaţiei, cât şi de O.N.G.-uri (Crucea

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

Roşie, Asociații). Elevii imigranți participă la ore de pregătire suplimentară[4], organizate gratuit de către şcoli, în timpul programului şi după program, în cadrul cărora învață limba spaniolă, dar şi catalana.

În ultimul timp, se acordă o mare atenție învățării limbii române, atât de către români, cât şi de către spanioli. Prin Anexa la Ordinul MECT nr. 1303 din 13 iulie 2007, s-a aprobat programa de curs opțional *Limbă, cultură şi civilizație românească* pentru elevii români care studiază în afara granițelor României, care îşi propune să favorizeze contactul elevilor cu limba română, în scopul îmbunătățirii comunicării în limba maternă (Carp 2008: 45). Programa vizează abordarea scrierii şi a pronunțării corecte (atrăgându-se atenția asupra asemănărilor şi diferențelor dintre limbi), dezvoltarea abilităților comunicative care să-i ajute pe elevi să comunice eficient în limba română, să fie deschişi pentru dialogul cu ceilalți. Astfel, în 2007, s-au scos la concurs posturi de profesori de limbă şi cultură românească, atât pentru comunitățile de imigranți din Italia, cât şi pentru cele din Spania. Cursurile sunt ținute în şcolile cu număr mare de români, în afara programului. În Spania se predau 24 de ore la Madrid, 16 ore în Guadalajara, 8 în Leido, 6 în Alcala de Henares şi 8 în Mollerussa (H.G nr. 85/2007). În Comunitatea Valenciană, la începutul anului 2009, nu erau prevăzute astfel de ore în programa şcolară, chiar dacă comunitatea de români din Castellón (provincie ce aparține Comunității Valenciene) este a doua ca mărime din Spania. Cu ajutorul interviurilor luate românilor din Spania (preot, preşedinta AIPE, viceconsul), am descoperit că multe dintre aceste cursuri nu sunt funcționale, iar rezultatele dorite prin intermediul acestui program întârzie să apară.

Totuşi, în Spania, în Castellón, se organizează cursuri de limba română pentru copii, în fiecare sâmbătă, la Parohia Sf. Nicolae. În cadrul AIP s-a predat, de asemenea, limba română, atât pentru români, cât şi ceilalți cetățeni ai Spaniei. Ministerul Educației din Spania organizează cursuri de limba română, periodic, în cadrul mai multor universități sau ocazional (vezi cursurile de limba română tinute la Universitatea Jaume I). CEFIRE, un centru de pregătire a profesorilor, a organizat, anual, cursuri de 30 de ore de familiarizare a cadrelor didactice cu limba şi cultura română. Acțiuni similare s-au ținut şi în cadrul colegiilor cu mulți elevi români sau la sediul altor asociații româneşti.

6. Ce se întâmplă totuşi cu limba română vorbită în Spania? Elevii români sunt oarecum forțați să folosească limba spaniolă în cea mai mare parte a timpului (la şcoală). În acest context, limba română vorbită în Spania a fost supusă unei puternice influențe din partea limbii spaniole şi a catalanei.

Elevii români vorbesc limba română în familie şi în cercurile de prieteni, dar la şcoală (în cea mai mare parte a timpului), la cumpărături, chiar pe stradă între ei, folosesc limba spaniolă sau catalana. Dacă în perioada imediată după sosirea în Spania, românilor le este foarte greu să se obişnuiască cu vorbirea rapidă a spaniolilor, să înțeleagă şi să răspundă, după puțin timp, tendința este de a se exprima mai mult în spaniolă, decât în română. Copiii români, în mediile de prieteni, preferă conversațiile în limba spaniolă. Singurele momente în care vorbesc româna

[4] Repaso.

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

conştient sunt în familie. Se întâmplă de foarte multe ori ca imigranţii să încerce, în anumite circumstanţe, să se ferească să vorbească în limba română, pentru ca oamenii din jurul lor să nu-şi dea seama că sunt de altă naţionalitate. „Eu vorbesc în castellano cu prietenii mei, şi chiar în valenciană. Când mergem de marcha vorbim numai în castellano”(I6).

În ceea ce priveşte felul de a se exprima în limba română al copiilor, se observă că mulţi nu vorbesc limba română corect, iar cei mici de abia o înţeleg, idei prezente şi în mass-media în limba română din Spania: „Am văzut câţiva copii de români […] într-un fel de montaj literar […]. Parcă recitau nişte unguri din parlamentul României” (Cornel Drinovan, *Origini*, nr. 41). Soluţionarea acestei probleme pare imposibilă. Unii consideră că „trebuie să ai mare răbdare şi să fii foarte consecvent în a-l obliga să vorbească româneşte. Bineînţeles că trebuie foarte multă delicateţe în sensul ăsta, cărţi în română de poveşti, poezioare” (I17), problema primordială a copiilor este faptul că „ei nu vorbesc nici măcar rumañol, vorbesc castellano” (I18).

Alţii au susţinut ideea că cei mici nu trebuie să vorbească în limba română, o pot învăţa mai târziu, ei „preferă să vorbească aceeaşi limbă cu copiii de la grădiniţă. Nu le place să se simtă diferiţi” (I18). Din interviurile luate adulţilor, dar şi copiilor din Spania, am ajuns la aceleaşi concluzii în ceea ce îi priveşte pe copiii de până la 7 ani. De multe ori nu înţeleg comunicarea în limba română. La Biserica Ortodoxă din Castellón, Preotul Ioan se adresa copiilor în limba spaniolă pentru a se putea face înţeles: „un beso aici”.

Pentru a exemplifica această idee, vom reproduce aici o parte dintr-o conversaţie purtată cu un copil de 4 ani (I 1). „Vrei să vorbeşti cu mine?/ Si/ Ştii povestea *Scufiţa Roşie*?/ … / Cum te cheamă?/ Adi./ Unde locuieşti?/ No se./ Unde stai?/ Aici./…/ Ce-ţi place cel mai mult la şcoală?/ Jugar./ Ce-ţi place să te joci?/ Al patio y de coches./…/ În ce te-ai îmbrăcat?/ De pintor./ Ce-ţi place să pictezi?/ Estrellas./… / Ce animale are bunica ta în curte?/ Una zebra”. Menţionăm că interviul a fost realizat în prezenţa mamei lui (I17), un alt informator, de la care am aflat mai multe detalii despre educaţia copilului. În primul rând, face parte dintr-o familie de intelectuali, mama lui este învăţătoare şi are studii universitare, iar tatăl este inginer. În timpul interviului luat mamei, aceasta nu a făcut nicio greşeală de exprimare, nu a folosit niciun cuvânt în limba spaniolă. Copilul merge la grădiniţă de la doi ani, zilnic, între orele 9 – 17. Acasă i se vorbeşte în limba română şi, în fiecare seară, i se citesc poveşti în limba română. Copilul înţelege foarte bine întrebările puse de anchetator, însă răspunde în spaniolă şi în catalana (vezi *jucar*). Conversaţia prezentată anterior demonstrează faptul că sistemul celor trei limbi se fixează, iar, pe viitor, subiectul va putea comunica în fiecare idiom menţionat anterior.

Celălalt informator de aceeaşi vârstă intervievat (I2) nu a reuşit să răspundă la nicio întrebare în limba română, cu toate că putea să poarte o conversaţie în celelalte limbi supuse discuţiei. Pentru a se face înţeleasă, familia copilului îi vorbea în spaniolă. Acest caz nu este unul singular; copiii înţeleg cu dificultate discursul în limba maternă şi de cele mai multe ori nu reuşesc să o folosească în comunicarea zilnică.

Analizând interviurile luate copiilor imigranţilor români, am observat că unii dintre cei născuţi în Spania nu înţeleg mesajele în limba română, iar alţii înţeleg

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

parţial comunicarea în limba română, introducând, uneori, cuvinte din limba română în vorbirea în catalană sau în spaniolă. Aşadar, putem afirma că, pentru copiii români născuţi în Spania, limba română este folosită împreună cu celelalte limbi, cu tendinţa de a rămâne pe plan secund.

7. Copiii mai mari de 10 ani alternează conştient cele trei idiomuri în funcţie de situaţia de comunicare. În discuţiile cu părinţii folosesc cu precădere limba română. În dialogurile cu prietenii români, trec de la o limbă la alta, inserând cuvinte din limba catalană, spaniolă în discurs sau adaptând expresii şi sintagme din limba spaniolă la normele limbii române.

În cazul **interferenţelor fonetice** româno-spaniole-catalane din comunicarea în limba română a imigranţilor români din Spania, se observă că împrumuturile din limba spaniolă sunt adaptate sistemului fonologic românesc, sunetele spaniole ***θ***, ***ɲ***, ***ʧ***, ***ʝ***, ***ʎ*** fiind înlocuite cu ***s***, ***ni***, ***č***, ***i***:

- sp. *a**c**ercar* > rom. *a a**s**erca* [a (se) apropia]: *A fost a**s**ercat*, adică i s-au apropiat inelele" (I10).
- sp. *contrase**ñ**a* > rom. *conrase**ni**a* [parolă]: „Ai un număr şi un *contrase**ni**a*" (I1);
- sp. ***chi**co* / ***chi**ca* > rom. ***ci**co* / ***ci**ca*: „Aşa ***ci**ca*!" (I30), „Mamă, ce ***ci**co* bun!" (I3);
- sp. *a**y**untamiento* > rom. a**i**untamiento [primărie]: „I-a dat ordin de l-*a**i**untamiento* să nu se apropie" (I10);
- sp. d*ezaro**ll**o* > rom. *dezaro**i**o* [dezvoltare]: „O întrebare de *dezaro**i**o*" (I1);

În afara adaptării fonetice a împrumuturilor din limba spaniolă, se observă un alt fenomen interesant care nu priveşte sfera împrumuturilor, dar care apare des în comunicare. Cuvinte din limba română ajung să fie modificate prin adaptare la sistemul fonetic spaniol (este o adaptare în sens invers a cuvintelor din limba maternă).

Unele dintre cuvintele româneşti care conţin sunetele ***ă*** şi ***v*** sunt adaptate la sistemul fonetic al limbii spaniole, ***ă*** fiind înlocuit cu ***a*** şi ***v*** cu ***b***:

- ***ă*** > ***a***: *Ce fa**t**a frumoas**a**!* (I7), *M**a**, te bat!* (I3), „Cum se spune la mămăligă în spaniolă? / *M**a**m**a**lig**a***"(I11);
- ***v*** > ***b***: ***B**in, ha, ha ! **V**in* ! (I3)[5].

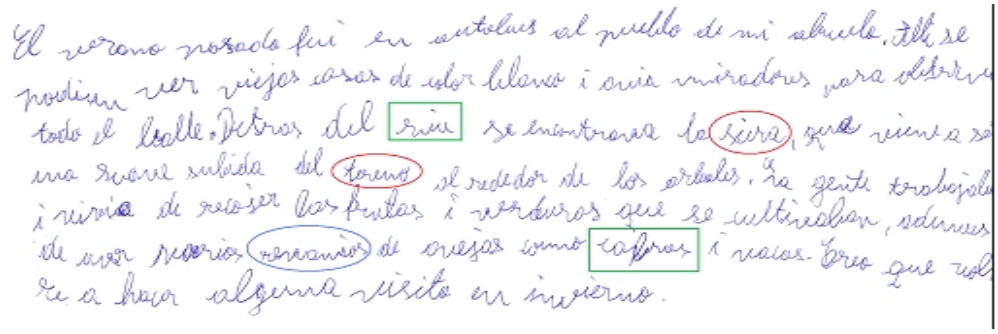
Copiii români se strigă între ei fără să folosească sunetele care, în scriere, conţin diacritice, deoarece profesorii nu reuşesc să le pronunţe numele corect. În plus, deoarece iniţial copiii se recomandă folosind ordinea nume de familie, prenume, ei sunt strigaţi sau numiţi permanent de colegii români sau spanioli cu numele de familie; Nita este de fapt Niţă Alexandru.

Corectând compunerile în limba spaniolă ale unor elevi români, am descoperit că, de multe ori, sunt aplicate reguli ortografice româneşti în scrierea în limba spaniolă. Astfel, uneori, se foloseşte ***r***, în loc de ***rr*** (te***rr***eno / te***r***eno; sie***rr***a / sie***rr***a; bo***r***ichito / bo***rr***iquito; ca***r***o / ca***rr***o); ***ni*** în locul lui ***ñ*** (reva***ni***os / reba***ñ***os); variaţia

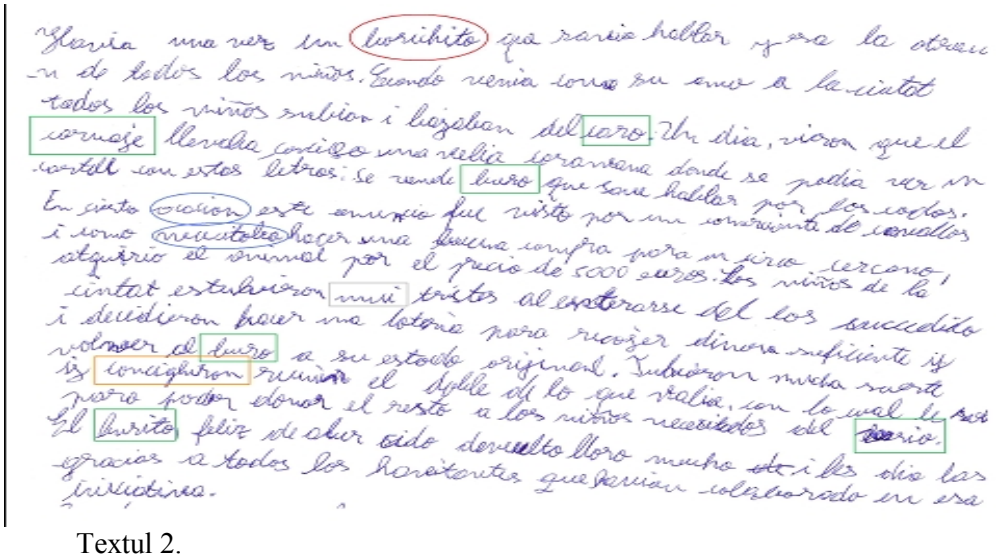
[5] Betacismul a fost găsit şi în presa scrisă (*Origini*, 34, 2008, p.18), în cadrul unui enunţ interogativ retoric: „Ce mai tura-**b**ura?"

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

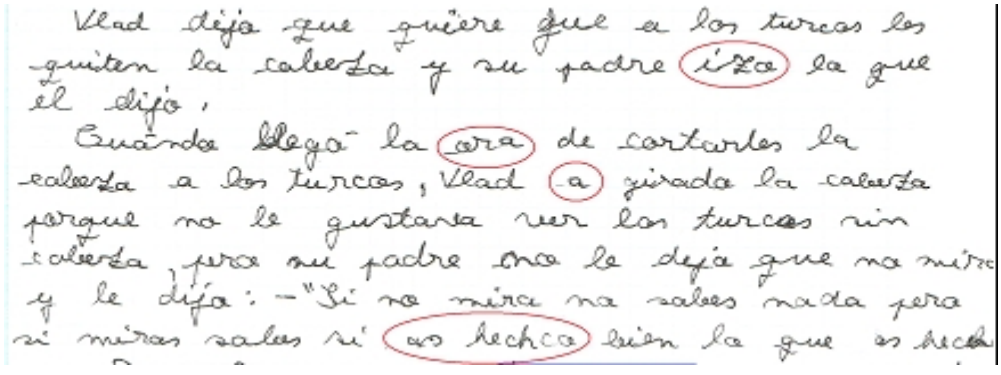
p*/*b (ca***b***ras / ca***p***ras); cofuzia lexicală r***iu*** (río) / r***âu*** (*vezi* Textul 1 și Textul 2). Alteori, elevii folosesc digrafului ***ch*** pentru a reda grafic sunetul ***k'*** (bori***ch***ito / borri***qu***ito); alternanța ***c*** / ***s*** (oca***ci***on / oca***s***ión; nece***ci***taba / nece***s***itaba); utilizarea digrafului ***gh*** pentru a reproduce grafic digraful ***gu*** (conci***gh***ieron / consi***gu***iron); ***i*** / ***y*** (mu***i*** / mu***y***) (*vezi* Textul 2). În compunerea lui I7 (Textul 3) am observat că nu este folosit ***h*** mut în poziție inițială (izo / ***h***izo; ora / ***h***ora; a / ***h***a; as hechco / ***h***as hecho).

Textul 1.

Textul 2.

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

Textul 3.

Limba română vorbită în Spania suferă o puternică influenţă din partea limbii spaniole, mai ales la **nivel lexical**. Sunt împrumutate cuvinte din mai multe câmpuri onomasiologice: termeni folosiţi în discuţiile despre şcoală, alimentaţie, petrecerea timpului liber, sport, şi sfera lexicală a saluturilor. Printre cuvintele cele mai des utilizare se numără: *regalo* „cadou", *cita* „programare", *trabajo* „muncă", *cole* - prescurtare de la *colegio* „şcoală", *guarderie* „grădiniţă", *hola* „bună, salut", *locutorio* „locul de unde se contactează telefonic rudele şi prietenii din România", *rodondă* „sens giratoriu", *calle* „stradă", *guardia* „gardă", *profesorul de guardia* „profesorul de serviciu", *bocadillo* „sandvici", *plasică* „desen" şi celelalte materii.

Substantivele împrumutate din limba spaniolă sunt adaptate sistemului flexionar românesc, în funcţie de categoria gramaticală pe care o exprimă: genul, numărul şi determinarea. În ceea ce priveşte categoria de caz, în materialul nostru nu am întâlnit substantive împrumutate din limba spaniolă care să prezinte aspecte particulare în cadrul acestui tip de adaptare.

- sp. *redonda* > rom. *rodondă* / *rotondă* [sens giratoriu]: „Mergi până la *rodonda* din calle Fadrell" (I4), „Faci *rotonda* şi o iei înainte" (I8);
- sp. *verduras* > rom. *verduri* [verdeţuri, plante, legume]: „A făcut ciorbă de *verduri*" (I2);
- sp. *extranjero* > rom. *extranjer* [străin] după: „Fiind *extranjer*, poţi să faci doi ani" (I1), „Trebuie să ai un număr de identificare ca *extranjer*" (I11), „Sunt mai mulţi *extranjeri*, nu numai români" (I9)
- sp. *postre* > rom. *postre* [desert]: „De abia aştept să mănânc un *postre*" (I19);
- sp. *movimiento* > rom. *moviment* [mişcare]: „Să nu ştiu eu niciun moviment ce se face" (I10).

Formele verbale împrumutate sunt mai puţin numeroase decât cele nominale, însă, toate verbele împrumutate din limba spaniolă sunt adaptate sistemului flexionar românesc. Fiind o clasă lexico-gramaticală flexibilă, verbul modifică formele după următoarele categorii gramaticale: diateză, mod, timp, număr. Verbele împrumutate din limba spaniolă, în procesul lor de adaptare la limba română formează „variaţiile" după mod, timp, persoană, număr, prin „sufixe, desinenţe şi alternanţe, prin conjuncţia *să* şi prepoziţia *a*, cum şi prin forme compuse" (GLR 1966. I: 245) specifice limbii române. „Şi profa mi-a spus: *Apaga* la radio"(I 9), îşi păstrează forma din spaniolă. Toate verbele împrumutate din spaniolă se încadrează în conjugarea I: *Disfrută* „bucură-te"- „Gândeşte-te dar *disfrută* de ce ai acuma!"(I15), *peleând* „certându-te" - „Dacă te vede *peleând*, te trage la răspundere"(I10), *a suspendat* „a picat examenul" - "M-a suspendat atuncea că n-am avut *diario*"(I9), *areglează* „aranjează" - „şi am zis, Martin areglează lucrurile cu Neluţu"(I14), *am aprobat* „am trecut un examen" - „am aprobat matematica"(I8), *a firmat* „a semnat" - „am acasă o carte pe care mi-a firmat-o" (I8), *substituie* „a înlocuieşte" - „Blanca substituie pe Sandra"(I6).

Uneori, în structura unui enunţ în limba română sunt folosite adjective din limba spaniolă, adaptate flexiunii româneşti, acordându-se cu substantivul determinat în gen, număr şi caz. În exemplele următoare se observă că opoziţia de

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

gen a adjectivelor este realizată prin înlocuirea desinenței de masculin din spaniolă – ***o,*** cu desinența de feminin specifică limbii române –***ă***: *resfriad**o** / resfriad**ă*** „răcit/ă”, - „Sunt *resfriad**ă**”,* (I) „Sunt *resfriado*”(I12), *embarasad**ă*** „însărcinată” - „Sandra e *embarasad**ă***”(I9), *tranchil**ă*** „liniştită” – „Sunt *tranchil**ă***”(I5), *cansad**ă*** „obosită” – „Mă simt *cansad**ă***”(I5), iar cea de număr, prin substituția desinenței de feminin singular –***ă*** cu cea de feminin plural –***e***: *amen**e*** „uşor” – „Ştie să facă *clasele amen**e***”(I13).

Alături de împrumutul masiv din spaniolă, se observă şi calchierea semantică sau de structură a unor elemente lexicale: *dar clases* „a preda” – „E farmacistă şi *dă clase*”(I13), *ir, salir de fiesta* „a petrece” – „Ieri seară *am fost de fiesta*” (I11, I12), „Am ieşit de fiesta”(I14), *hacer un examen* „a da un examen” – „Examenul acela *se face cu* calculatorul”(I16), *hay cinco semanas de cuando* „sunt de cinci săptămâni” - „Am cinci săptămâni de când…”(I5, I7).

8. Influența spaniolei asupra romanei poate fi urmărită şi la nivelul numelor proprii, prenumele copiilor născuți în Spania au fost preluate din limba spaniolă. Cercetând registrul copiilor botezați la Parohia Sf. Niculae, din Castellón, am constatat ca majoritatea copiilor poartă un prenume spaniol sau chiar catalan şi unul românesc, sau numai un prenume spaniol: Alicidora, Antonio George, Angel Cătălin, Erik Josep (prenume catalan), Javier Andres, David Nicolas, Maria Isabel.

Influența limbii spaniole asupra limbii române este foarte mare. Folosirea limbii spaniole în cea mai mare parte a timpului, asemănarea lexicului şi a gramaticii au produs efecte vizibile în limba română vorbită de imigranți, nu numai la nivelul vocabularului, dar şi la nivel fonetic şi morfologic. În plus, copiii imigranților români care au întrerupt studiile în România şi le-au continuat în Spania, în Castellón, în limba spaniolă şi catalană, se confruntă cu o numeroase dificultăți în exprimarea şi în scrierea celor două limbi în care se studiază aici.

În concluzie putem afirma că elevii români din Spania, în special cei de vârste mici, sunt semilingvi, nu cunosc foarte bine niciuna dintre limbile pe care le folosesc şi se exprimă mai greu decât copiii monolingvi (Vinagre Laranjeira 2005: 18): vocabularul este sărac, de cele mai multe ori aceştia inserează în discurs structuri gramaticale incorecte, alternează cele două limbi aflate în discuție, au dificultăți în exprimarea emoțiilor în oricare dintre limbi. Extinderea cercetării acestor fenomene are repercursiuni de ordin practic – este necesară luarea de măsuri ca elevii români din Spania să învețe, în paralel, cele trei limbi.

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

Bibliografie

Aguinaga Roustan 1999: Josune Aguinaga Roustan, *Ciudadano o inmigrante. El proceso de integración en la sociedad española*, în "Tezanos J.F., Tendencias en Desigualdad y Exclusión Social", Madrid, Editorial Sistema.

Carp 2008: *Multilingvism şi dialog intercultural în Uniunea Europeană. O viziune românească*, Coordonator: Radu Carp, Bucureşti, Institutul European din România. Studii de strategie şi politici, Studiul nr. 6.

Castles, Miller 1998: Stephan Castles, Mark J. Miller, *The Age of Migration. International Population Movements in the Modern World*, New York, The Guilford Press.

Cifras INE. Boletín informativo del Instituto Nacional de Estadística, 5/2009, p. 1 – 10, pe www.ine.es, ultima accesare 20.03.2009.

GLR 1966: *Gramatica limbii române*, 1966, I. II, Ediția a doua revăzuă şi adăugită, Bucureşti, Editura Academiei R.S.R.

Jieanu 2009: Ioana Jieanu, *About the Social and Cultural Integration of Romanians Living in Spain. Case study: Castellón de la Plan*a, în „Buletinul Universității Petrol – Gaze din Ploieşti", Seria Ştiințe Administrative, Vol. LX, Nr. 1.

Linares 2008: Cristian Linares, *Les interferències lingüístiques entre el castellà, el català I romanès a les aules de Castelló a partir de l'estudi de les tipologies textuals*, în "Ribalta. Quaderns d'Aplicació Didàctica i Investigació", Castelló de la Plana, IES Francesc Ribalta.

Lupu 2009, Ioan Lupu, *Aspecte legate de mobilitatea spațială şi socială a populației după anul 1989, în Bucureşti*, Teză de doctorat condusă de Prof.univ.dr. Maria Voinea, Universitatea Bucureşti, Şcoala doctorală de sociologie, Bucureşti, 2009, pe www.unibuc.ro, ultima accesare 15.07.2009.

Origini România, *La revista de los rumanos en España*, Februarie 2009, Nr. 41.

Tratat de lingvistică generală, 1971, Bucureşti, Editura Academiei.

Vinagre Laranjeira 2005: Margarita Vinagre Laranjeira, *El cambio del codigo en la conversacion bilingüe: La alternancia de lenguas*, Madrid, Editorial Arco.

Weinreich 1964: Uriel Weinreich, *Languages in Contact*, With a preface by André Martinet, Third Printing, Hague-Paris-Mouton, Mouton & CO.

www.adevărul.es (ultima accesare octombrie 2009)

http://www.adevarul.es/stiri/social/tinerii-madrid-discuta-romaniol-limba-romanilor-spania, (ultima accesare septembrie 2009).

www.originiromania.com (ultima accesare septembrie 2009).

www.elmundo.es Lunes 24 marzo de 2003, Manpower, *La imigration en Espanapasado presente y futuro* (ultima accesarefebruarie 2005).

Languages in Contact. Romanian - Spanish – Catalan in the Scholar Environment of the Immigrants in Spain

This paper reveals the way in which the Romanian language interferes with Spanish and Catalan within the educational field of Romanian immigrants from Castellón, Spain. To this purpose, we have analyzed some of our subjects' written texts in the three target languages and several audio recordings of situational conversations. We have noticed some phonetic, lexical and morpho-syntactical modifications in the Romanian students' communication. Within the written texts in Catalan and Spanish language, there have been identified many situations of overlapping between the three idioms.

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)

Lista Informatorilor

Informatori	Anul naşterii	Localitatea	Ocupația	Sex	Perioada de sedere	Data şi locul înregistrării
I1	2005	Castellón	Elev	M	3 ani	Castellón, febr. 2009
I2	2005	Castellón	Elev	M	4 ani	Castellón, febr. 2009
I3	2000	Castellón	Elev	F	3 ani	Castellón, febr.2009
I4	2002	Castellón	Elev	F	4 ani	Castellón, febr. 2009
I5	1994	Castellón	Elev	F	7 ani	Castellón, febr. 2009
I6	1994	Castellón	Elev	F	6 ani	Castellón, febr. 2009
I7	1994	Castellón	Elev	M	6 ani	Castellón, febr. 2009
I8	1993	Castellón	Elev	M	8 ani	Castellón, febr. 2009
I9	1993	Castellón	Elev	M	12 ani	Castellón, febr. 2009
I10	1993	Castellón	Elev	M	10 ani	Castellón, febr. 2009
I11	1993	Castellón	Elev	M	8 ani	Castellón, febr. 2009
I12	1992	Castellón	Elev	M	6 ani	Castellón, febr. 2009
I13	1992	Castellón	Elev	M	11 ani	Castellón, febr. 2009
I14	1990	Castellón	Student	F	5 ani	Castellón, febr. 2009
I15	1989	Castellón	Student	F	7 ani	Castellón, febr. 2009
I16	1977	Castellón	Zidar	M	9 ani	Castellón, febr. 2009
I17	1979	Castellón	Menajeră	F	7 ani	Castellón, febr. 2009
I18	1975	Castellón	Secretară	F	8 ani	Castellón, febr. 2009

Josep Cristià Linares Bayo, Universidad Jaume I
CASTELLÓN, ESPAÑA
Ioana Carmen Jieanu, Universitatea Petrol şi Gaze
PLOIEŞTI, ROMÂNIA

BDD-V2685 © 2013 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-31 09:37:10 UTC)